

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
 เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๙
ดูที่หัวใจแล้วงานทั้งหลายจะยุติ

วันนี้พระมาฉัน ๓๖ เหลือจากนั้นอยู่ข้างในไม่ได้ฉัน สำหรับวัดนี้ไม่เคยมีพระมาฉันครบองค์เลย ตั้งแต่สร้างวัดมาไม่เคยมีพระมาฉันครบองค์เลย ขาดตลอดมาจนกระทั่งปัจจุบัน ท่านไม่ฉันท่านไม่ออกมา ทำความเพียรเต็มเม็ดเต็มหน่วย เราก็ให้โอกาสด้วย ถ้าองค์ไหนไม่ฉันแล้วองค์นั้นไม่ต้องยุ่งกับอะไร งานการเกี่ยวกับเพื่อนกับฝูงเลย เช่นปิดกวาดเช็ดถูทำข้อวัตรปฏิบัติอะไรนี้ตัดออกหมด ให้ปฏิบัติตัวเองโดยเฉพาะ เรียกว่าความเพียรเต็มเม็ดเต็มหน่วย วันหนึ่งๆ อดท่านไม่ฉันๆ นี้วันละหลายๆ องค์อยู่ข้างใน คือมันเคยชินมาแล้ว ไม่ได้พูดถึงกันเลยละ องค์ไหนไม่ฉันไม่ออกมาก็แล้วไปเลย พวกนี้ฉันก็ทำไปๆ เป็นอย่างนั้นตลอด ท่านไม่ฉันท่านก็ไม่ออกมา ท่านทำความเพียรของท่าน

ส่วนมากมักจะไปทางอาหารนะนักภาวณา คืออาหารนี่เป็นสำคัญมากเกี่ยวกับบำรุงร่างกาย ร่างกายมีกำลังก็ไปทักจิตแล้วก้าวภาวณาไม่ออก ถ้ามันทักมากๆ ภาวณานี้ก้าวไม่ออก ต้องได้ผ่อนสั้นผ่อนยาวอยู่เสมอ ถ้าอดไปจริงๆ มันก็จะตายจะว่าไง ถ้าปล่อยให้มันกินจริงๆ มันก็ไม่เป็นท่าทางด้านจิตใจ แนะ ต้องได้แบ่งสันปันส่วนกันอยู่ตลอดเลย มีอดบ้างอิมบ้างๆ อยู่อย่างนั้น การภาวณาก็พอก้าวออกๆ ส่วนมากจะมาขึ้นอยู่กับอาหาร เพราะฉะนั้นนักปฏิบัติท่านจึงต้อง อาหารนี้เรียกว่าเชียมๆ ทั้งนั้นไม่ให้สมบูรณ์ ต้องมีเชียมๆ เป็นพื้นเอาไว้ๆ เชียมๆ อด ที่นี้ทางใจก็ค่อยเจริญขึ้นๆ

คำว่าใจเจริญได้แก่สติดี รักษาจิตใจได้ดี จิตก็มีความสงบเย็น ความคิดความปรุงคือเรื่องของกิเลส มันคิดมันปรุงตั้งแต่เรื่องของกิเลส เรื่องวิภวณวิภูจิตทั้งนั้น ที่จะให้คิดไปเพื่อมรรคผลนิพพานมีน้อยมาก ต้องได้บังคับให้คิดในทางที่ถูกที่ดี ไม่เช่นนั้นกิเลสจะเอาไปถูกลมหมด ความคิดความปรุงตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งหลับ มีแต่เรื่องกิเลสเอาไปถูกลม กิเลสทำงานบนหัวใจสัตว์โดยอัตโนมัติ ดูเอาหัวใจของใคร

แต่ก่อนเราก็ไม่เคยคิด มันก็เกิดขึ้นบนเวทีระหว่างจิตกับกิเลสพืดกันก็มารู้ขึ้นตรงนี้ รู้ตอนที่ว่าธรรมมีสติปัญญา จิตใจมีความสามารถแก่กล้าอาจหาญชาญชัยต่อการฆ่ากิเลส จนกระทั่งถึงเข้าขั้นฆ่ากิเลสแก่กิเลสโดยอัตโนมัติ คือไม่ต้องมีความเพียร เป็นอัตโนมัติไปแล้ว เมื่อถึงขั้นที่ธรรมมีกำลังแก่กิเลสฆ่ากิเลสแล้วต้องเป็นอัตโนมัติ อยู่ที่ไหนๆ เว้นแต่หลับ มันจะหมุนของมันอยู่ตลอดเวลา หมุนฆ่ากิเลส ชอกแซกชิกแซกเป็นเองๆ นี่เป็นอัตโนมัติในความเพียรของผู้ฆ่ากิเลส

ที่นี้เวลาหนักเข้า ๆ กิเลสหมอบลง ๆ คือถ้าความเพียรเป็นอัตโนมัติแล้วอย่างนั้น กิเลสเกิดไม่ได้ ที่มีอยู่แล้วก็ค่อยระงับดับลง ๆ พอสติปัญญาขึ้นเป็นอัตโนมัติแล้วกิเลสไม่มีทางเกิดละ มีแต่ลดลง ๆ แล้วเชื่อมเข้าไปหา महाสติมหาปัญญา อันนี้ซึมไปเลย กิเลสแทบไม่ปรากฏ มีอยู่ก็ไม่แสดง ไม่กล้าแสดง พอแสดงบ๊อบขาดสะบั้นไปเลย นั่นเห็นไหมสติปัญญาเมื่อมีกำลังกล้าแล้วขาดสะบั้น ๆ เหมือนกิเลสมีกำลังกล้า ฟาดความเพียรของเราขาดสะบั้น ๆ อย่างหลงตาไปนั่งร้องให้อยู่บนภูเขา คือกิเลสฟาดสติขาดสะบั้น ๆ น้ำตาาร่วง นี่เห็นไหมกระแสของกิเลสเวลามันรุนแรง ตั้งไม่อยู่เลย เราไม่ลืม

ที่นี้เวลาธรรมมีกำลัง คำว่าธรรมมีกำลังคือสติเป็นพื้นฐาน ๆ ละไม่ได้นะสติ เป็นพื้นฐานสำคัญ สติเป็นตัวรักษาต้านทานทุกอย่าง ถ้าสติมีอยู่แล้วกิเลสจะไม่เกิด บังคับสติให้ดี จิตเมื่อมีอารักขาแล้วก็ค่อยสง่างามขึ้นมาเพราะไม่ถูกกิเลสรบกวนก็สงบเย็น ๆ ถ้ากิเลสไม่กวนเสียอย่างเดียวกันมันก็สงบเย็น ที่หาความสงบเย็นไม่ได้ก็เพราะกิเลสกวน กิเลสเกิดอยู่ในจิตนั่นแหละมากวนจิต

ที่นี้เวลาสติปัญญาเข้าขั้นอัตโนมัติ ความเพียรอัตโนมัติแล้วนี้ เรียกว่าทำงานโดยลำพังตนเอง ที่จะให้ได้เพียร ๆ นี้ไม่มี มีแต่รั้งเอาไว้ ๆ คือมันผาดโผนหมุนตัว ๆ ตลอดเวลา ต้องรั้งเอาไว้ให้อยู่ในความพอเหมาะพอดี เช่นการหลับการนอน บังคับให้นอน ส่วนมากบังคับ เรื่องการหลับการนอนมันจะไม่ยอมนอน มันหมุนของมันเอง เพลินอยู่ในการฆ่ากิเลส เพลิน ๆ เรียกว่าเป็นอัตโนมัติ คือมันหมุนของมันเอง ถึงขั้นนี้มันก็รู้ที่นี้ ย้อนไปหาเรื่องกิเลสทำงานทำลายหัวใจสัตว์โดยอัตโนมัติของมัน มันเป็นอย่างนี้มาทุกหัวใจ นั่นมันวิ่งถึงกันแล้วนะ เป็นอัตโนมัติของกิเลสทำลายจิตใจของสัตว์โลก เป็นอัตโนมัติอย่างนี้

เมื่อธรรมขั้นนี้ก้าวขึ้นทำลายกิเลสโดยอัตโนมัติแล้วมันวิ่งรับกัน แต่ก่อนกิเลสทำลายจิตใจของสัตว์โลกเป็นอัตโนมัติของมันเป็นอย่างนี้ ๆ เหมือนเวลาธรรมมีกำลังแล้วฆ่ากิเลสแก็กิเลสโดยอัตโนมัตินี้เอง นั่นมันวิ่งถึงกัน ถ้ามันได้ปรากฏในจิตแล้วทุกอย่างจะสด ๆ ร้อน ๆ ทั้งนั้น เรื่องมรรคผลนิพพาน ๆ ที่มันไม่ได้ทำแล้วว่าสุดเอื้อม ๆ ดีไม่ตีไม่เชื่อ ๆ แต่เวลาทำลงไป ๆ ผลปรากฏขึ้นมากน้อยมันก็ยังถึงผลขั้นสูงขึ้นไป ๆ ถึงยังไม่รู้จักยอมรับ เชื่อ ๆ

อย่างที่ว่านิพพานอยู่ชั่วเอื้อม ๆ ถึงขั้นความเพียรตูดตีมาแล้ว มันจับผิดจับถูก ๆ เหมือนว่านิพพานอยู่ชั่วเอื้อม เป็นอยู่ในหัวใจนี้ แต่ก่อนว่านิพพานมีหรือไม่มีน้ำ เป็นอย่างนั้นนะ พอถึงขั้นนี้แล้วนิพพานอยู่ชั่วเอื้อม มีหรือไม่มีถึงว่าอยู่ชั่วเอื้อม ฟังซิมันหมุนใส่กัน เป็นอยู่ในหัวใจ จนพุ่งถึงแล้วหมดปัญหา ธรรมพระพุทธรเจ้าเป็นธรรมสด ๆ ร้อน ๆ นะ ปรากฏขึ้นมากน้อยจะสด ๆ ร้อน ๆ ในหัวใจของผู้บำเพ็ญ ถ้าไม่บำเพ็ญไม่ได้

ทำแล้วจิตใจมันจืดมันชืด มันดูตึ๋มไปทางกิเลสตัณหาคือทางต่ำ อะไรต่ำแล้วไหลลงเรื่อย ๆ เหมือนน้ำไหลลงทางต่ำ ไหลลงเรื่อย ๆ ถ้าจะให้ขึ้นทางสูงต้องผลักดัน มีเครื่องดันขึ้น

พอถึงขั้นนิพพานอยู่ชั่วเอื้อมอันนี้หมุนตัวเลย นิพพานมีหรือไม่มีก็ตาม ที่แรกเวลาเราเรียนเริ่มปฏิบัติเบื้องต้นก็เป็นอย่างนั้น นิพพานมีหรือไม่มีน้ำ ส่วนใหญ่เชื่อว่ามีส่วนย่อยมันแบ่งไปกินว่านิพพานมีหรือไม่มีน้ำ เป็นอย่างนั้นนะ พอการปฏิบัติหมุนเข้าไป ๆ นิพพานมีหรือไม่มีน้ำหายไปเลย สุดท้ายนิพพานอยู่ชั่วเอื้อม ๆ ดันตลอด นั้น

เกิดมาในชาตินี้เรามีวาสนาแล้วนะ ได้พบพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้าเรา เลิศเลิศสุดยอดแล้ว สามแดนโลกธาตุไม่มีใครสามารถที่จะคุยเขี่ยขุดค้นขึ้นมาให้รู้ให้เห็นทั้งกิเลสทั้งธรรมได้เหมือนองค์ศาสดาเรา ไม่มี สามโลกธาตุไปหารายใดก็หาเออะ เพราะฉะนั้นท่านจึงว่า กิจฺจโณ พุทฺธานมฺบุปฺปาโท การเกิดขึ้นของพระพุทธเจ้านี้ยากแสนยาก การเกิดขึ้นของท่านผู้รู้ที่จะรู้อย่างว่านี้ไม่มี องค์เดียว ๆ พระพุทธเจ้าอุบัติที่ละองค์เท่านั้นเพราะเกิดได้ยากแสนยาก นี่ท่านก็ได้อุบัติขึ้นมาแล้วเป็นศาสดา คำสอนนี้เป็นคำสอนของศาสดาผู้บริสุทธิ์หลุดพ้นไปแล้ว ให้ยึดเป็นหลักนะ ถ้ายึดนี้เป็นหลักแล้วจะค่อยเป็นค่อยไป ค่อยหมุนตัวไปเอง

พอถึงขั้นนิพพานอยู่ชั่วเอื้อมไม่ต้องพูดแหละ คือมันจะไม่นอนทั้งวันทั้งคืนจิตใจมันดูตึ๋มมันตึ๋มที่จะทำให้หลุดให้พ้นไปเสียโดยถ่ายเดียวเท่านั้น ก็เลยนิพพานอยู่ชั่วเอื้อม ๆ ไป มันเป็นในใจของผู้บำเพ็ญนั้นแหละ ดังที่ท่านว่าเดินจงกรมฝ่าเท้าแตก ๆ อันนี้มีในตำรา ตั้งแต่เวลาเราเรียนหนังสืออ่านไป เอ้อ ท่านเดินจงกรมฝ่าเท้าแตก ก็ดูกลาง ๆ นะจะว่าเชื่อจริง ๆ ก็ไม่ปักใจจะเชื่อ ว่าไม่เชื่อก็ไม่ปักใจที่จะไม่เชื่อนะ ฟังลอย ๆ คือจิตใจเวลานั้นมันลอยอยู่

เช่นอย่างพระโสณะประกอบความพากเพียร เดินจงกรมจนฝ่าเท้าแตก เขาก็ฟังไปธรรมดา ๆ พอมันมาถึงเรื่องของตัวเองเข้า มันวิ่งไล่กันยอมรับทันทีเลย คำว่าเดินจงกรมฝ่าเท้าแตก ได้แก่ความเพียรกล้า ดูดตึ๋ม เรียกว่านิพพานอยู่ชั่วเอื้อม ๆ อย่างนี้ละประเภทนิพพานอยู่ชั่วเอื้อม นี้ประเภทฝ่าเท้าแตกไม่สงสัย สัมหลับสึมนอน นอนก็ไม่หลับ การนอน เอา นอน แต่ธรรมกับกิเลสพืดกันอยู่บนหัวใจไม่ยอมหยุด นอนก็นอนชิ กิเลสกับธรรมพืดกันบนหัวใจไม่ยอมนอน อ้าว เหนื่อยลุกขึ้นมา นั่ง ก็พืดแน่นะ นอนก็พืด ลงไปเดินจงกรมก็พืดกันอยู่อย่างนั้น สุดท้ายแจ้ง นี่ละความเพียร อัตโนมัตติ สัมวันสึมคิน สัมหลับสึมนอน บังคับให้หลับมันก็ไม่หลับ

ให้มันเห็นในหัวใจเจ้าของชิ ที่นี้พอมมาถึงขั้นนี้แล้ว เราเองเราไม่ได้แตกนะฝ่าเท้า หากเป็นสักขีพยานกันได้ดี เวลาเดินจงกรมสึมเวล่ำเวลาเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า เวลา

มาพักที่นี้อกร้อนฝ่าเท้า โอ้ย เหมือนไฟลนนะ เอามาดูอย่างนี้จริง ๆ เอ ฝ่าเท้ามันแตก เทรอ นี่เวลามาพักนะ เข้ามาแคร่มาพัก ฝ่าเท้ามันแตก เทรอ ดูมันก็ไม่แตก ที่นี้พอเอามือลูบ โอ้ย มันเสียว คือมันจะทะลุ หนึ่งบางเข้า ๆ ทะลุเข้าไปข้างในเรียกว่าฝ่าเท้าแตก มันไม่ได้แตกอย่างนี้นะ หนึ่งบางเข้าไป ๆ ดินกัดเข้าไปบางเข้าไป จับนี้เสียว ๆ เราเป็นแล้วนี่ ยอมรับว่าท่านเดินจงกรมฝ่าเท้าแตก คือมันกัดเข้าไป ๆ จนถึงเนื้อ ไม่ใช่ฝ่าเท้าแตกอย่างนี้นะ คือหนึ่งพื้นเท้ามันบางเข้าไป ๆ จนทะลุถึงเนื้อ ท่านเรียกว่าฝ่าเท้าแตก เห็นในตำรา ยกตัวอย่างก็พระโสณะนี่แหละ ผู้ประกอบความเพียรฝ่าเท้าแตก

ที่นี้มาถึงตัวเราเข้า ให้มันมีพยานอย่างนั้นซิ ท่านว่าเดินจงกรมจนฝ่าเท้าแตก มันฝ่าเท้าแตกยังไง ๆ ถ้าธรรมดาเดินจงกรมบังคับบัญชาเจ้าของไปจนกระทั่งฝ่าเท้าแตก เรายังจะว่าทริฐหรือไม่ทริฐก็ตามมันไม่อยากจะ พอถึงขั้นความเพียรอัตโนมัติแล้วเอาละที่นี้ ถ้าได้ลงทางจงกรมแล้วเท่านั้นเลย ไม่ว่าจะเดินช้าเดินเร็วหากเดินอยู่ไม่หยุด ความเพียรนี้หมุนอยู่ภายในไม่ออกข้างนอก ตานี้ฝ้าฟาง คือจิตมันไม่ออกข้างนอก มันอยู่ข้างใน ตาก็เลยกลายเป็นตาฝ้าตาฟาง เดินจงกรมไปนี้มันโซซัดโซเซ จิตมันหมุนอยู่ภายในไม่ออก เดินไปโซเซ ๆ โครมครามเข้าป่า เอ้า เข้าป่า ออกมาอีก

คือจิตมันหมุนอยู่ภายใน ตาก็เลยเชื่อเข้าไป เตียวโครมครามเข้าป่า เอ้า เข้าป่าอีกแล้ว อย่างนั้นนะ ไม่เดินเร็วละ ทั้งวันมันเดินได้เพราะความเพียรมันหมุนอยู่ภายในไม่ได้หมุนอยู่ข้างนอกนะ ท่านทั้งหลายให้ฟังเสียนะ ถอดออกมาจากหัวใจมาพูดนี่นะ ทำมาแล้วเป็นมาแล้ว เป็นแต่เพียงว่าฝ่าเท้ายังไม่แตก มันอกร้อนเหมือนไฟลน เวลาเรามองเห็นกาน้ำโอดใส่กาน้ำ กลิ่นไม่ทันสลักก๊ก ๆ แต่เวลาเดินจงกรมมันไม่สนใจกับอะไรเลย ทั้งวันมันก็เดินได้ เวลามาพักมองเห็นกาน้ำ โอดใส่กาน้ำ กลิ่นไม่ทันสลักก๊ก ๆ เป็นหมดแล้วนี่ นี่เรียกว่าความเพียรกล้า ไม่มีหยุดมีถอย นอนก็ต้องบังคับให้นอน

บังคับให้นอนธรรมดาไม่ได้ มันจะทำงานของมันระหว่างกิเลสกับธรรมพัดกันจะไม่หยุดนะ ต้องเอาพุทโธ นี่เราก็เป็น เป็นแล้วนะ ยับยั้งกันด้วยพุทโธ คือไม่ให้ไปทำงานทางด้านปัญญา ปัญญามันเฉียบมันแหลมมันรวดเร็วกับกิเลส มันหมุนของมันอยู่ตลอดเวลา สติกับปัญญาเป็นอันเดียวกันเมื่อถึงขั้นนี้แล้ว หมุนตลอด ที่นี้เวลาเราจะหลับนอนมันจะตายจริงๆ นี่จะว่าไง ภายในนี้เหน้อย คือมันหมุนอยู่ภายใน ที่นี้จะมาพักให้จิตสงบเข้าสู่สมาธิ เรื่องสมาธิก็เก่งอยู่แล้ว แต่เวลาออกทางด้านปัญญามันก็หาเรื่องสมาธิว่ามันนอนตายอยู่เฉย ๆ ไม่ได้แก๊กิเลส ปัญญาต่างหากแก๊กิเลส ที่นี้เวลาปัญญาแก๊กิเลสมันจะไม่พาหลับนอน เป็นอย่างนี้นะ

ต้องยับยั้งกันด้วยพุทโธ เอาพุทโธอยู่ในจุดเดียว ให้อยู่กับจุดเดี่ยวนี่ ถ้าว่าผลของเราไม่อยากพูดนะจิตขั้นนี้ไม่ได้ผล เป็นแต่เพียงว่าอ่อนทางหนึ่ง ทางไหนหนักกว่ามันก็ดึงไป เช่นทางด้านปัญญาหนักกว่านี้ เรามาทำสมาธิให้ใจสงบ ไม่ทำอย่างรุนแรง บังคับจริงๆ ไม่ได้นะ มันจะพุ่งออกทางด้านปัญญา จึงต้องยับยั้งด้วยพุทโธ เอาพุทโธๆ ถีบ ไม่ให้ออกนะ ถ้าออกก็ออกทางด้านปัญญาต่างหากไม่ได้ออกไปไหน พุทโธๆๆ เดี่ยวก็สงบลงๆ แนวเลยที่นี้ หยุดนิ่งเงียบเลย นิ่งอย่างนั้นก็ยังต้องบังคับเอาไว้ ไม่บังคับไม่ได้มันจะออกทางด้านปัญญา เพราะปัญญานี้รุนแรงมากทีเดียว ถึงขั้นสติปัญญาอัตโนมัติแล้วรุนแรงมากทีเดียว บังคับให้อยู่กับพุทโธๆ จิตสงบแนวลงไป

พอจิตสงบไปแล้วเรียกว่าหยุดทำงาน นั้นสะพัก เข้าสู่ความสงบแนว ที่นี้เหมือนถอดเสื้อถอดหมอนมะจิตเวลามันพักงาน ไม่ได้ทำงานทางด้านปัญญา จิตสงบแนวเหมือนถอดเสื้อถอดหมอน กระปรี้กระเปร่าขึ้นภายในจิตใจ มีกำลังวังชาขึ้นในปัจจุบันนั้น พอเต็มที่แล้วที่นี้พอรามือเท่านั้นละมันจะพุ่งของมันเลย พอเรารามือเรียกว่าสติทางนี้อ่อนทางบังคับให้อยู่ในความสงบอ่อน มันจะพุ่งออกทางปัญญาเลย นี้ก็เอาใหญ่เลย ท่านจึงว่าการเข้าพักสมาธินี้แม้ไม่ได้การได้งานอะไรแต่เป็นการพักผ่อนนอนหลับ เขากำลังวังชาเพื่องานคือสติปัญญาต่อไป เป็นอย่างนั้นนะ ให้มันเห็นประจักษ์ในใจชการภาวนา

ต้องได้พักอย่างนั้น จะให้มันพักธรรมดาเข้ามาไม่มีทาง อำนาจของสติปัญญานี้รุนแรงมากทีเดียว พุ่งๆๆ เวลามันได้ออก จิตนี้มันโง่เมื่อไร ถึงขั้นฉลาดมันรอบตัวๆๆ ตลอดเวลา นี้ละสติปัญญาเมื่อจิตเป็นธรรมแล้วมันโลงไปหมดเลย ไม่มีอะไรมาขวางได้เลยนะจิต ที่มันขวางขวางก็คือกิเลสที่มันขวาง เมื่อกิเลสอ่อนลงสติปัญญาเป็นฝ่ายธรรมกล้าแข็งขึ้นไปมันพุ่งๆ ของมันเลย นี้พูดถึงเรื่องสติปัญญาอัตโนมัติ นี้ละนิพพานอยู่ชั่วเอี่ยม ไม่มีคำว่าถอย ตายก็ตายไปเลยให้ถอยไม่มี เเดินจงกรมตั้งแต่ลงทางจงกรมนี้จนกระทั่งค่ำมันเดินอยู่อย่างนั้นทั้งวัน ไม่รู้จักว่าเพลียไม่เพลีย เเดินโครมครามเดียวเข้าป่านู่นเข้าป่านี้ คนอื่นเขาไปเห็นเขาจะว่า พระองค์นี้เป็นบ้าหรือใจเขาจะว่าละ

ว่าได้เพราะเขาไม่เคยรู้ จิตมันหมุนอยู่ภายในนะมันไม่ออก ที่นี้ตามันก็เชื่อเข้าไปหมด ตาฝ้าตาฟาง สติปัญญามันหมุนอยู่ภายในๆ เเดินจงกรมเดียวเชื่อเข้าโครมครามเข้าป่า แล้วแย็บ เอ้าเข้าป่า ออกมาแล้วไปอีก ทางนี้มันหมุนไม่ถอย สักเดียวโครมครามเข้าทางนี้ เป็นอย่างนั้นก็ตามอยู่คนเดียวใครจะไปว่าอะไรช่างซิ ถ้าคนอื่นเขาไปเห็นเขาจะว่าบ้าละ มันเป็นอย่างนั้นลักษณะอย่างนั้นจริงๆ นี้ละความเพียรดูเอา คือมันไม่สนใจกับอะไรมันจะสนใจตั้งแต่กิเลสกับธรรมพดกันอยู่ในหัวใจนี้ อยู่ภายในนี้เท่านั้นมันจะ

ไม่ออกข้างนอก ทีนี้ก็ตาฝ้าตาฟางเดินจงกรมเข้าป่าเข้ารกไป ไม่เดินเร็วละ แต่จิตกับธรรมกับกิเลสพืดกันน้ำมันหากหมุนของมันตลอดเวลา

นี่ละที่ว่าเดินจงกรมฝ่าเท้าแตก คือกลางวันก็เดินกลางคืนก็เดิน เดินไม่หยุดไม่ถอยมันจะไม่แตกได้ยังไงฝ่าเท้า แตกได้ เราไม่ถึงขั้นฝ่าเท้าแตก เป็นแต่เพียงว่ามันออกร้อนเหลือกำลัง เวลามาทักน้ำมันออกร้อนมาก เอ้ ฝ่าเท้าเรานี้แตกหรือ ได้เอาฝ่าเท้ามาดู ไม่แตก เอ๊ะ ไม่แตก เอามือลูบคลำนี้เสียวหมด คือมันกำลังจะทะลุถึงเนื้อแล้ว นั่น เราฝ่าเท้ายังไม่แตก ถ้าหากว่านานกว่านี้อีกแตกไม่สงสัยเลย เชื่อแล้วเชื่อว่าพระโสณะท่านประกอบความเพียรจนฝ่าเท้าแตก แตกได้อย่างนี้เอง คือมันมีสิ่งบังคับทางความพากเพียรไม่หยุดไม่ถอย สุดท้ายฝ่าเท้าต้องแตก เชื่อทันทีเลย เวลามมาเป็นกับตัวเองแล้วเชื่อ แต่เรายังไม่แตก เรายังไม่แตกก็ว่าไม่แตก แต่เสียวนี้เสียวแล้ว มาลูบคลำนี้เสียวไปหมด ฝ่าเท้าเสียวหากไม่แตก ถ้านานกว่านั้นแตก แต่กิเลสมันแตกเสียก่อนนะซี

นี่ละความเพียรท่านว่าฝ่าเท้าแตก ถ้าบังคับเดินจงกรมเฉย ๆ จนฝ่าเท้าแตกมันเชื่อได้ยากนะ พอถึงความเพียรขั้นนี้แล้วยอมรับทันที มันไม่รู้จักหยุดจักถอยเลย แม้แต่นอนมันก็ยังนอนไม่หลับ บังคับให้นอน สุดท้ายเอาพุทโธบริการกรม ให้หลับกับพุทโธ พุทโธนี่ปล่อยไม่ได้นะ เวลาจำเป็นจริง ๆ ให้ลงจุดเดียวคือเอาพุทโธเป็นที่ยึด พอปล่อยนี้ปั๊บมันจะวิ่งออกทางด้านปัญญาฟุ้ง ๆ เลย ให้มาอยู่กับพุทโธคำเดียว ๆ บริการกรมติดต่อกับเรื่องเรื่อย ๆ แล้วจิตก็แนวลงสงบ นี่ละพักจิตต้องพักวิธีนี้ สำหรับเราเองเป็นอย่างนี้แหละ ต้องพักด้วยพุทโธ เวลาจะบังคับจิตให้เข้าสู่ความสงบต้องบังคับด้วยพุทโธ เพราะมันรุนแรง ทางด้านสติปัญญารุนแรงมากทีเดียว พอปล่อยมือปั๊บฟุ้งเลย ๆ

ถึงขั้นสติปัญญาแกล้งกล้าสามารถ มันคล่องแคล่วว่องไวเป็นอย่างนั้นละ ฟุ้ง ๆ ตลอด เอาจนกระทั่งกิเลสขาดสะบั้นลงไปหมดเลยไม่มีเหลือ ความเพียรที่อย่างว่านี่นะ ที่เป็นธรรมจักรหมุนตลอดเวลาหยุดเองนะไม่ต้องบังคับ บางทีเจ้าของได้วิตกกังวลเหมือนกัน ตั้งแต่ทำความเพียรตะเกียกตะกายล้มลุกคลุกคลานปลอบใจเจ้าของ เอ้อเวลานี้ยังไม่มีทุนมีรอนมันจะทุกข์ยากลำบาก เอา อุตสาห์ไป แต่เวลามีกำลังวังชามีทุนมีรอนแล้วมันจะค่อยเบาไป ๆ มันคาดเอานะนั่น มันจะค่อยเบาไป ๆ สบายไปเรื่อย ๆ ว่าจั้นนะ อันเราคาดไม่ใช่ความจริง

ทีนี้พอถึงขั้นความจริงแล้วมันมีกำลังมากเท่าไรมันยิ่งหมุนใหญ่เลย ทีนี้ก็เลยมาคิด เอ้า ก็เราคิดแต่ก่อนว่าเราพยายามทำความเพียรนี้ตะเกียกตะกายก็ปลอบใจของว่าให้อุตสาห์เสียก่อน เวลามีกำลังวังชาแล้วจะค่อยสะดวกสบายไป นี่ผิดทั้งเพ ผิดเลยเชียวนะ มันมีกำลังมันยิ่งหมุนของมันตลอดเวลา นี่ตัวยุ่งใหญ่อยู่ตรงนั้น กิเลสกับหัวใจ

พันกันอยู่นี้ไม่ยุ่ง ตอนกิเลสกับธรรมพัดกันนั้นละยุ่ง เลยจะไม่ได้หลับได้นอน บางคืนตลอดรุ่งเลยนอนไม่หลับ กลางวันมันจะไม่หลับ คือกิเลสกับธรรมพัดกันมันไม่ได้ถอยกันนี่นะ เอาจนกระทั่งกิเลสขาดสะบั้นลงไปเลย เรื่องเหล่านี้ยุติหมดโดยไม่ต้องบังคับ ที่มันหมุนตัวเป็นธรรมจักรหยุดก็เลย หมด ก็จะไปฆ่าอะไรจะไปทำงานกับอะไร ฆ่ากิเลสก็เลยทำให้เห็นชัดเจนแล้วขาดสะบั้นลงไป โลกธาตุนี้จำไปหมดแล้ว แล้วกิเลสตัวไหนจะผ่านเข้ามาพอที่จะให้ได้ฆ่ากับมันให้เป็นความกังวลไม่มี นั่นหมด นั่นละท่านว่าท่านสิ้นกิเลส สิ้นอย่างนั้น

เมื่อสิ้นเสร็จโดยประการทั้งปวงแล้วจะค้นให้มันมีก็ไม่มี เช่นความโลภ บังคับให้ มีก็ไม่มี ความโกรธถึงจะแสดงกิริยาอาการเป็นฟินเป็นไฟเหมือนคนทั้งหลายเขาโกรธกัน แสดงอย่างนั้นต้องเป็นความโกรธภายในใจ แต่จิตนี้ไม่ได้เป็น จิตอันนี้มันเป็นพลังของธรรมอันหนึ่งต่างหาก พุงๆ ขึ้นมา ความโกรธไม่มี หากเป็นพลังของธรรม เผ็ดร้อนขนาดไหนก็ตามมีแต่กิริยาของธรรมทั้งนั้นออกมา ความโกรธความเคียดแค้นหาที่ไหนก็ไม่เจอ เมื่อเจออยู่จะเรียกว่ามันสิ้นได้ยังไง นั่นละมันสิ้นมันสิ้นอย่างนั้น มีแต่กิริยาของธรรมออกพุงๆ นี่ท่านทั้งหลายไปพิจารณาเอา

นี่ละใจดูใจ ดูใจจะมีวันสิ้นสุดยุติ เรื่องวิฆเนศวรวิฆเนศวรเกิดแก่เจ็บตาย ภพน้อยภพใหญ่ไม่มีประมาณมาตั้งกับตั้งกลับ จะมายุติกันที่ดูหัวใจตัวเอง ด้วยจิตตภาวนาตามทางของศาสนา ที่นี้เป็นที่ยุติ วิฆเนศวรจะยุติลงจุดนี้ ถ้าไม่ดูหัวใจเสียก่อน งานอะไรใครจะงานอะไรตายทิ้งเปล่าๆ ไม่มีใครที่จะว่างงานแล้วตายไป ไม่มี มีพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ว่างงาน นิพพานไปด้วยความว่างงาน ตั้งแต่กิเลสขาดสะบั้นลงไปแล้วงานหมดแล้ว วุสิต พุทธุมจริย์ กต กรณียะ พรหมจรรย์ได้อยู่จบแล้ว การฆ่ากิเลสอันเป็นงานใหญ่หลวงของวิฆเนศวรวิฆเนศวรนี้ได้ขาดสะบั้นลงไปแล้วเสร็จสิ้นลงไปแล้วงานอันนี้

งานที่ควรจะทำก็คืองานแก่กิเลสนี้เอง ก็ได้ทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว งานอื่นที่จะทำให้ยิ่งกว่านี้ไม่มี นั่นท่านสิ้นสุด ตั้งแต่นั้นมากิเลสตัวใดไม่มีที่จะมากวนใจท่าน จึงเรียกว่าสิ้น นั่น ฆ่ามันที่หัวใจ ถ้าดูที่หัวใจนี้แล้วงานทั้งหลายจะยุติ ถ้าดูภายนอกนี้ดูไปจนกระทั่งกับตั้งกลับตายแล้วจมกันอยู่อย่างนี้ตลอดไป ถ้าย้อนเข้ามาดูหัวใจด้วยจิตตภาวนาจะมีวัน งานทั้งหลายจะหย่อนเข้ามาๆ สุดท้ายขาดสะบั้นลงไป งานวิฆเนศวรไม่มีในจิตแล้วก็ป็นวิฆเนศวรไม่ต้องหมุน งานบริสุทธิ์ นั่นจำให้ดี

นี่ละงานพระพุทธเจ้าที่สอนโลก สอนด้วยความถูกต้องแม่นยำไม่ผิด ให้มันเป็นในหัวใจซิ พระพุทธเจ้าจะสดๆ ร้อนๆ ที่หัวใจเราเลย พอมันจำขึ้นมาเท่านี้พระพุทธเจ้ามีก็พระองค์เป็นอันเดียวกันหมดแล้ว เหมือนแม่น้ำในมหาสมุทรจะกว้างแคบขนาดไหน มือจ๋อลงไปตรงไหนเป็นมหาสมุทรด้วยกันหมด นี่ความบริสุทธิ์ของท่านผู้สิ้นกิเลส

แล้วเข้าถึงบิณฑบาตมหาวิมุตติมหานิพพาน เท่ากับมหาสมุทรทะเลหลวงนั้นละ พอเข้าถึงนี้เป็นมหาวิมุตติมหานิพพานอันเดียวกันหมดเลย นั้น หายสงสัย ถ้ามหาพระพุทธรเจ้าอะไร อันนี้เป็นอันเดียวกันแล้ว การประพาสปฏิบัติ ดูที่จิตใจจะมีทางยุตินะ ดูภายนอกไม่ว่าท่านว่าเรากิเลสพาให้ดู ดูเท่าไรเหมือนไฟได้เชื้อ เผากันไปอย่างนั้นตลอด

โลกอันนี้โลกถูกกิเลสเผาตลอดเวลานะ ถ้าดูเข้าไปที่หัวใจจะเห็นจุดที่กิเลสเผาดับกิเลสคือไฟที่หัวใจได้แล้วเป็นน้ำดับไฟเจียบหมด นตฺถิ สนฺติ ปรี สุขํ สุขอื่นใดยิ่งกว่าความสงบอย่างราบคาบนี้ไม่มี นั้น สงบคือกิเลสขาดสะบั้นไปหมดแล้ว นั้นละผู้สิ้นกิเลส นตฺถิ สนฺติ ปรี สุขํ อยู่ตรงจุดนั้น จบแล้วที่นี้เรียนวิภูจักรจบ วิภูจักรโผล่ขึ้นมาแล้ว วิภูจักรขาดสะบั้นไปหมดเลย เรียนลงที่หัวใจ เรียนอะไรได้อะไรมาแต่ความเสียได้เสียเสีย เสียมีเสียเป็นไปอย่างนั้นตลอดจนกระทั่งวันตาย เศรษฐีก็เสีย ใต้มากได้น้อยก็เสีย ความได้ความเสียความบกพร่องความสมบูรณ์ของตัวเองเสียตลอดเวลาเลย ธรรมนี้เมื่อมีขึ้นในหัวใจแล้วอบอุ่นไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงสมบูรณ์เต็มที่แล้วหมดเสีย ไม่มีอะไรเสียแล้ว สมบูรณ์เต็มที่แล้ว ให้พากันจำเอานะ เอาละพอ

วันนี้ก็เทศน์นานพอสมควรอยู่ ว่าจะไม่เทศน์มันหากเป็นของมันอย่างนี้แหละ ให้ดูงานที่จะยุติลงได้ให้ดูหัวใจ ดูอะไร ๆ ไม่เสร็จสิ้น ถ้าดูหัวใจมีทางเสร็จสิ้น มันจะรวมเข้ามา งานใหญ่งานหลวงงานวิภูจักรวิภูวนวิภูจักรอยู่ที่หัวใจดวงเดียว ดูนี้ให้รอบคอบแล้วขาดหมด ไม่มีงานอื่นใดมาติดต่อกันแล้ว แล้วมีอะไรอีก (ถวายสถานีวิฑูภัยธรรมเพื่อประชาชนครับ คณะสงฆ์วัดศรีจำปาชนบท หมู่ที่ ๙ ตำบลพังโคน อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนครและศรัทธาญาติโยมชาวอำเภอพังโคน ขอถวายสถานีวิฑูภัยธรรมเพื่อประชาชนแด่องค์หลวงตา ได้ทดลองออกอากาศตั้งแต่วันจันทร์ที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๙ ช่วงเวลา ๐๔.๐๐ น. ถึง ๒๒.๐๐ น.ทุกวันครับ)

ดีแล้วไปทำกันนะ ธรรมะเข้าสู่ใจไปที่ไหนกว้างแคบเย็นไปตาม ๆ กันหมด ถ้าธรรมะเข้าไปที่ไหนเย็นไป ๆ รู้เหตุรู้ผล รู้ดีรู้ชั่ว มีการยับยั้งชั่งตัวได้ดี ธรรมะเข้าตรงไหน ๆ ถ้ากิเลสเข้าตรงไหนเป็นไฟ ๆ เผาไหม้ไปเรื่อย ล้ำสุดล้ำแห่งไม่ว่ากิเลสเผาได้หมดเลย ธรรมะนี้เป็นน้ำดับไฟดับได้หมด ให้พากันเอาธรรมะเข้าสู่ใจ เอาธรรมะเข้าเป็นเพื่อนพึ่งเป็นพึ่งตายกับใจ อยู่ที่ไหนทำงานใต้อย่าลืมธรรมภายในใจ ท่านทั้งหลายจะไม่เสียท่าเสียทีกับกิเลสตลอดไป จะมีการยับยั้งชั่งตัว มีการต้านทานแล้วระงับดับได้ ๆ พอชุกหัวนอนได้เป็นอย่างดีน้อย มากกว่านั้นสง่าภายในใจ จำเอานะ ธรรมไปที่ไหนเย็นหมด กิเลสไปที่ไหนร้อนเป็นไฟไปหมด มีเท่านั้นละไปได้ ให้พร

เมื่อวานนี้ก็ไปบึงกาฬ บึงกาฬนี้ ๙๐ เตียง แต่ทางฝั่งลาวข้ามเข้ามาหาโรงพยาบาลบึงกาฬ มามากับภาระมาก เราเลยไปช่วยบ่อย อย่างอื่นก็ช่วยเยอะ อาหารเมื่อวานก็เอาไป เตียนนี้เป็นปรกติไปโรงพยาบาลไหนให้โรงละสองหมื่น ๆ ตลอดไปเลย สงสาร โรงพยาบาลเป็นอันดับหนึ่งในหัวใจเรา เราแบกตลอดเลยทุกภาคนะ ไม่ใช่ภาคหนึ่งภาคเดียว ทั่วประเทศไทย เป็นแต่ว่ามากกับน้อยต่างกัน ทั่วตลอดเลย นี่ก็โดดไปฝั่งลาวนู่น เวียงจันทน์ เครื่องมือตาไม่มีเลย เวียงจันทน์ในนามของประเทศลาวไม่มีเครื่องมือตาเลยจะทำไง ไปที่แรกเขาเขียนรายการมาให้เราเรารับหมดเลย ยกรายการนี้สั่งเลยเชียว ๑๖ ล้าน สั่งมาแล้ว ไปคราวหลังนี้ตามอีก จะพยายามทำเครื่องมือตาให้ครบ ในนามของประเทศลาวทั่วประเทศได้อาศัยเพียงเวียงจันทน์ก็พอ เราว่านั่น นี่พยายาม ไปคราวนี้อีก ๑๔ ล้าน ไปเมื่อเร็ว ๆ นี้อาทิตย์กว่าละมั้ง ไปคราวก่อนให้ ๑๖ ล้านตา ไปคราวนี้ให้อีก ๑๔ ล้าน เป็น ๓๐ ล้านพอดีตา นอกจากนั้นเราไม่นับละ ของฟาดใส่รถยนต์นี้เป็นแถวยาวเหยียด สิบล้อ ๆ

อย่างนั้นแหละหลงตาไปไหนถ้ามีแล้วถอยไม่ได้ อย่างนี้ทั้งนั้น ออกหมดเลย ที่จะกำไว้ไม่มี มีตั้งแต่แบตตลอดเลย เป็นอย่างนั้นละ ไปที่ไหนกระเทือนทั่วประเทศลาวถ้าเราไปที่ไร รถนี้ยาวเหยียดเลย สิ่งของเต็มหมด เงินคราวก่อนให้ ๑๖ ล้าน..ตา คราวนี้ไป ๑๔ ล้าน เป็น ๓๐ ล้าน เงินสดคราวที่แล้วไปสามแสนกว่า คราวนี้ก็สามแสนกว่า ให้เงินสด ส่วนเงินก้อนก็ให้ ๑๖ กับ ๑๔ ล้าน เป็น ๓๐ ล้านแล้วนี่ เราจะช่วยทางตาทางนู้น และพยายามจะให้ครบทางเวียงจันทน์ ครบโรงพยาบาลเดียวก็พอประเทศลาวทั้งประเทศ คิดว่าเครื่องมือตาจะให้พอ

ส่วนทางนี้เราเยอะแล้ว เราตั้งไป ๕ จุดแล้วเวลานี้ บุรีรัมย์ นี่ก็จะให้ครบตานะ ย่านนี้เข้าในบุรีรัมย์ จากนั้นก็ไปเพชรบูรณ์จุดหนึ่ง พิษณุโลกจุดหนึ่ง อุตรดิตถ์จุดหนึ่ง ตานี้จะให้พอๆ เริ่มสั่งแล้วแหละ บุรีรัมย์ ๖ ล้าน เพชรบูรณ์ ๔ ล้าน พิษณุโลก ๙ ล้าน ๕ หมื่น อุตรดิตถ์ ๕ ล้าน ๘ แสน นี่สั่งแล้วนะจะให้เข้าจุดๆ ให้พอๆ ลงจุดไหนตาให้พอในจุดนั้นๆ วางเป็นระยะๆ เป็นย่านๆ ไป เพราะฉะนั้นจึงไม่มี ท่านทั้งหลายอย่าเข้าใจว่าหลงตามีเงินนะ ไม่มีละ หัวใจมันเปิดอยู่นี่ตลอดด้วยความเมตตา จะเอาอะไรมา มีไม่ได้ว่าจั้นเถอะ ไหลออกตลอดเวลา มีแต่ออกทั้งนั้นเราไม่เอา เราก็บอกแล้วว่าเราพอทุกอย่างแล้ว ไม่มีอะไรบกพร่องในหัวใจเรา มีแต่ความเมตตาให้ไม่หยุด มีเท่าไรให้ทั้งนั้นๆ ตลอดจนกระทั่งวันตาย

เวลาตายนี้เราก็เขียนพินัยกรรมไว้เรียบร้อยแล้ว เวลาเราตายนี้เขาจะเผาศพเรามีใครบริจาคน้อยมาเท่าไรๆ ใครจะมางานเผาศพเรา เงินเหล่านี้อย่าเอาไปใช้สุรุษสุร่ายจัดโลงนั้นโลงนี้มาเผาศพอิตาบัว ตัดออกให้หมด ให้คณะกรรมการเก็บเงิน

จำนวนนี้ไว้ให้หมดเลย แล้วยกเงินจำนวนนี้อย่างน้อยซื้อทองคำเข้าสู่คลังหลวง นี่เป็นจุดใหญ่ที่เราพูดไว้แล้ว ส่วนที่ว่าเอาเงินนี้เข้าสู่คลังหลวงเราไม่แน่ใจมันจะไหลไปทางไหนบ้าง ถ้าเอาเงินนี้ไปซื้อทองคำเข้าสู่คลังหลวงแน่ใจ เราจึงชี้นิ้วลงตรงนี้ว่า เงินจำนวนที่เขาบริจาคทั้งหมดนี้ เราจะซื้อทองคำเข้าสู่คลังหลวงเป็นวาระสุดท้าย เราจะเผาด้วยไฟ

สมบัติเหล่านี้สมควรกับผู้มีชีวิตอยู่ จะสงเคราะห์ท่านผู้มีชีวิต เอาเป็นวาระสุดท้าย ตายแล้วดีดีฝัง พูดให้ชัดเจน เปิดเผยในหัวใจของเรามาเป็นเวลา ๕๖ ปีนี้แล้ว เราไม่มีอะไรสงสัยในโลกนี้ เปิดจำหน่ายแล้วทุกอย่าง ไม่มีในหัวใจ ขึ้นชื่อว่าสมมุติแม้เม็ดหินเม็ดทรายไม่มี ผ่านหมด ว่างเปล่าไปหมดโลกธาตุนี้ เราพอเราพออย่างนั้น พออย่างเลิศเลอ เพราะฉะนั้นจึงสงเคราะห์โลกด้วยความเมตตาเต็มสัดเต็มส่วน มีเท่าไรมิไม่ได้วางนั้นเลย หมด ๆ เลย ด้วยอำนาจความเมตตากวาดออกหมดเลย เอาละไปละ

มันก็แปลกอยู่ขณะที่มันไหลออกนี้เหมือนจะไม่มีอะไรติดตัวเลย แต่มันก็ไหลเข้ามาอย่างนี้ละ ได้ไหลออกอยู่ตลอดเวลา ทางไหลออกไม่ถอย รอบวัดเลย เงินเราไหลออกทั่วโลก เพราะเงินนี้เงินเพื่อโลก เขาเขียนไว้นั้น ไม่ได้มีคำว่าเพื่อเรา เราจึงได้บอกให้พี่น้องทั้งหลายทราบว่าเวลาเราตายนี้ เงินในบัญชีจะมีอยู่นะเพราะมันหลายบัญชี เขาถวายที่ไหน ๆ เข้าบัญชีทางโน้น เช่นอย่างไปกรุงเทพเขาถวายทางกรุงเทพ เอาเข้าบัญชีทางกรุงเทพในนามของหลวงตาบัว บัญชีทุกบัญชีเป็นบัญชีเพื่อโลก ไม่ใช่บัญชีเพื่อเราให้ท่านทั้งหลายจำเอาไว้

จะมีสักกี่บัญชีก็ตามเป็นบัญชีเพื่อโลกทั้งนั้น อย่าเข้าใจว่าหลวงตาบัวตายแล้วจะมาเป็นเปรตเฝ้าบัญชีเงิน ไม่มา นิพพานเลิศขนาดไหนยิ่งกว่าไอ้หลังลายนี้วะ เราไม่มาเฝ้า บอกให้ทราบเฉย ๆ เวลาเราตายนี้เงินจะมีอยู่นะ จะมีอยู่ตามบัญชีต่างๆ เช่นในกรุงเทพมีหลายบัญชีอยู่ เขาถวายทางโน้นเอาเข้าบัญชีทางโน้น มาทางนี้ก็เหมือนกัน เวลาเราตายแล้วบัญชีนี้จะมารวมตัวว่า หลวงตาบัวมีเงินเท่านั้น ๆ แล้วให้รวมลงเลยว่าเงินเท่าไรก็ตามนี้คือเงินเพื่อโลก เท่านั้นพอ เราไม่เอาอะไรแล้ว พอทุกอย่างแล้ว พวกกันเข้าใจนี้ไว้.....

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร

FM 103.25 MHz